

การพัฒนาทักษะการเรียนรู้อักขรคันจิของนักศึกษา
นักศึกษาชาวไทยโดยใช้กิจกรรม
เชื่อมโยงภาพ : กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้า
หลวง

The Development of Thai Students' Kanji characters
Learning skill through Image Matching Activities: A
Case Study of Mae Fah Luang University Students

กิติกาญจน์ รัตนพิทักษ์ (Kitikarn Ratanapitak)*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอักขรคันจิ 2) ศึกษาความคงทนในการจำอักขรคันจิ และ 3) ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมเชื่อมโยงภาพ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง คือนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงที่ไม่มีพื้นฐานการเรียนรู้อักขรคันจิมาก่อนจำนวน 25 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่มาจากหลายสาขาวิชาที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาญี่ปุ่น 2 (Japanese 2) ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมคือ 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลา 5 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 10 ชั่วโมง ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนกับผู้เรียนกลุ่มเดียว (One group pretest – posttest design) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคะแนนมาตรฐาน (T-test)

ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้อักขรคันจิด้วยกิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับตัวอักษร หลังเรียนของผู้เรียนส่วนใหญ่เพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย 16.12 คะแนน และผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนอักขรคันจิอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 0.64 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเรียนการสอนให้ผลสัมฤทธิ์ไปในทิศทางบวก และจากการวิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจ พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้อักขรคันจิด้วยรูปภาพอยู่ในระดับมาก และ

มีแนวโน้มว่าจะนำเอาวิธีการเชื่อมโยงรูปภาพไปใช้เพื่อการเรียนอักษรคันจิด้วยตนเองด้วย
ทั้งนี้ พบว่ากิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับตัวอักษรนั้นเหมาะสำหรับผู้เรียนในระดับต้น
เพราะให้ผลที่ดีเฉพาะในระดับคำศัพท์เท่านั้น

คำสำคัญ : อักษรคันจิ การเชื่อมโยงรูปภาพกับอักษรคันจิ การเรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษา
ต่างประเทศ

ABSTRACT

This research aimed 1) to develop learning achievement of kanji learning outcomes after using image matching activities 2) to study students' retention of kanji after completed the activities for 1 week and 3) to study students' attitude towards the activities. The samples of this study was purposively selected and there were 25 students of Mae Fah Luang University students enrolled in Japanese 2 in second semester of 2014. The students were from various majors and had no knowledge of kanji. They were taught with the kanji image matching activities twice a week (1 hour per class) for 5 weeks. The total class was 10 hours. The One-Group Pretest-Posttest design was utilized in this study. The statistics used were mean, standard deviation, and T-test.

This research found that the average achievement scores of the students learned through the instructional activities were higher than the pretest at 16.12. The average of retention was at 0.64 which shows that the activities gave positive results. The learning attitude of the students learning with the instructional activities was at the high level and there were high potentials that they would bring the instructional activities to use when learning kanji by themselves. However, it was found that these instructional activities gave positive results to learners of beginning levels because it could only enhance knowledge of students in vocabulary level.

Keyword : kanji, kanji image matching activities, Japanese as a Foreign Language

บทนำ

ในโลกปัจจุบันที่การสื่อสารได้พัฒนาจนทำให้เป็นเสมือนโลกที่ไร้พรมแดน การเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเพื่อประโยชน์ทางการสื่อสารจึงกลายเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะผู้ที่ต้องการพัฒนาศักยภาพของตนเองและรองรับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก รวมทั้งจากการมีนโยบายให้คนไทยเตรียมพร้อมตนเองในการที่จะก้าวสู่การเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน จึงมีการกระตุ้นให้มีการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ จีน เกาหลี และหนึ่งในนั้นคือภาษาญี่ปุ่น ซึ่งในประเทศไทยเริ่มการจัดเรียนการสอนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2477 (สมพร โกมารทัต, 2555) และมีแนวโน้มว่าจำนวนผู้เรียนจะมีมากขึ้นเรื่อย ๆ สืบเนื่องจากความต้องการเพิ่มโอกาสในด้านวิชาชีพ การท่องเที่ยว รวมทั้งความต้องการในการศึกษาต่อในประเทศญี่ปุ่น จากการสำรวจของเจแปนฟาวเดชั่น (Japan Foundation) ในปี พ.ศ. 2552 พบว่า ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นทั่วโลกมีจำนวนมากขึ้นเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2522 ถึง 22.5% และเฉพาะในประเทศไทย ผู้เรียนมีจำนวนมากขึ้นถึง 35% ในช่วงเวลาเดียวกัน (Japan Foundation, 2010) ส่งผลให้ปัจจุบันมีการเปิดสอนวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเอก วิชาโท และวิชาเลือกเสรีทั้งในระดับมัธยมศึกษา และอุดมศึกษาเพื่อรองรับความต้องการของผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่ามีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับวิธีการที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องไวยากรณ์ รูปประโยค คำเชื่อม และอื่น ๆ นอกจากไวยากรณ์แล้วยังมีเรื่องการออกเสียง คำเลียนเสียงธรรมชาติอีกด้วย (สร้อยสุตา ณ ระนอง, 2546; น้ำฝน ผลพานิช, 2552; พรรณี แซ่ลิ้ม, 2558, กันต์ อาลัยญาติ, 2555) งานวิจัยที่เน้นเนื้อหาของไวยากรณ์ที่มีการใช้ผิดมาก ได้แก่งานวิจัยของ Sawetaiyaram (2010) ที่ศึกษาการวิจัยเรื่องการใช้ไวยากรณ์รูปแบบการได้รับ (te-kureru/ te-morau) ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนชาวไทยไม่ค่อยมีการใช้หรือส่วนใหญ่ที่นำมาใช้ยังไม่ถูกต้องเท่าไรนัก การวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้สำนวน ทักทายภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย ได้แก่ ปรีชยา กิตติพันธุ์ (2544) ซึ่งพบว่าผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่มักใช้สำนวนไม่ค่อยถูกต้องและเหมาะสม เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจด้านบริบททางสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น การวิจัยเรื่องการใช้คำสรรพนามบุรุษที่สอง ได้แก่ ดวงกมล ศีลเกษักกุล (2553) พบว่าผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาญี่ปุ่นมาเป็นระยะเวลานานสามารถใช้สรรพนามได้เหมาะสมกว่า

ในการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นสิ่งที่ขาดไม่ได้คือการเรียนอักษรคันจิซึ่งเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่ความเข้าใจความหมาย และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ในภาษาญี่ปุ่นมีตัวอักษรถึง 3 ประเภท คือ ฮิรางานะ คาตากานะ และคันจิ ในหนึ่งประโยคเราอาจพบตัวอักษรทั้งสามประเภทอยู่ด้วยกัน และเนื่องด้วยคำศัพท์ในภาษาญี่ปุ่นมีคำพ้องเสียงอยู่เป็นจำนวนมาก จึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้อักษรคันจิมาช่วยในการจำแนกความหมาย เช่น คำศัพท์ที่ออกเสียงว่า **かみ** (kami) ให้ความหมายที่แตกต่างตามรูปร่างอักษรที่ต่างกันไป ได้แก่ **髪** (ผม) **紙** (กระดาษ) **神** (เทพเจ้า) หากไม่เข้าใจความหมายของอักษรเหล่านี้ อาจจะทำให้การสื่อสารผิดพลาดได้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าอักษรคันจิเป็นพื้นฐานที่นำไปสู่ความเข้าใจภาษาญี่ปุ่นอย่างลึกซึ้ง

จากผลการศึกษาต่าง ๆ พบว่าผู้เรียนที่ไม่ได้มาจากสภาพแวดล้อมที่ใช้อักษรคันจิ เช่น จีน เกาหลี ส่วนใหญ่จะรู้สึกว่าการเรียนอักษรคันจินั้นยาก เนื่องจากมีลักษณะแตกต่างจากอักษรในภาษาของตนเอง ถึงแม้จำได้แล้วก็มักจะลืมไปภายในระยะเวลาไม่นาน ทำให้ขาดกำลังใจในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงขึ้น สมชาย ไชยะเชตรนัง (2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความเชื่อและกลยุทธ์ในการเรียนคันจิของผู้เรียนชาวไทย พบว่า ผู้เรียนชาวไทยในระดับผู้ใหญ่ต้องใช้เวลาจำอักษรคันจิและต้องมีความเพียรพยายามในการฝึกฝนอย่างมาก นอกจากนี้ ชนัญญธร รุ่งธัญนิธินันท์ (2554) ยังได้นำเสนอปัญหาการเรียนอักษรคันจิที่ได้จากการศึกษาเรื่อง การศึกษากลวิธีการเรียนคันจิของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายไว้ว่า อักษรคันจียากแก่การเรียนเพราะมีรูปร่างที่ซับซ้อน มีหลายตัวที่ลักษณะคล้ายกัน เสียงอ่านคล้ายคลึงกัน การที่จะสามารถนำไปใช้ได้ต้องศึกษาทั้งรูป เสียงอ่าน ความหมาย รวมถึงการนำไปใช้ในประโยคด้วย หากครูผู้สอนไม่ค่อยใช้อักษรที่เรียนไปมาใช้ในห้องเรียน นักเรียนก็จะไม่มีโอกาสได้ฝึกฝน เพราะไม่ได้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้คันจิในการสื่อสาร จึงสรุปได้ว่า การเรียนอักษรคันจิของผู้เรียนไทยนั้นต้องใช้เวลาและความเพียรสูงกว่าผู้เรียนชาติอื่น ๆ เช่น จีน เกาหลี เนื่องจากภาษาที่หนึ่งมีลักษณะที่แตกต่างจากภาษาญี่ปุ่นมาก และไม่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สามารถใช้อักษรคันจิในชีวิตประจำวันได้

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงได้มีการเปิดสอนรายวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นวิชาเลือกเสรี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 แบ่งเป็น 4 ระดับคือ ภาษาญี่ปุ่น 1-2-3-4 ในแต่ละภาคการศึกษา มีนักศึกษาสนใจเข้าเรียนเป็นจำนวน 150-200 คน ซึ่งส่วนใหญ่ต้องการที่จะเพิ่มโอกาส

ทางการศึกษาและการทำงาน นักศึกษาส่วนมากมีปัญหาในการจดจำอักษรคันจิ แต่การเรียนการสอนก็ยังเป็นแบบให้เขียนซ้ำ ๆ ที่มักไม่ช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้ดีเท่าที่ควร จากการได้ทำการวิจัยนำร่อง พบว่าการใช้แต่วิธีการเดิมในการสอน ทำให้ผู้เรียนขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง เกิดความเบื่อหน่าย จนทำให้ประสิทธิภาพในการเรียนลดลงถึง 14% ด้วยเหตุนี้การทำการวิจัยเพื่อค้นหาวิธีการสอนคันจิที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อแก้ปัญหาการเรียนภาษาญี่ปุ่น และพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง

จากการค้นคว้งานวิจัยที่เกี่ยวกับอักษรคันจิ งานวิจัยที่พบส่วนใหญ่คืองานวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเรียนอักษรคันจิ (Miho, 2009) การออกแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยการจำอักษรคันจิ (ประกายพริก จักรพันธุ์, 2553; สารนิช พลະปัญญา, 2556) แต่งานวิจัยที่เน้นที่วิธีการสอนนั้นยังมีน้อยมากเมื่อเทียบกับงานวิจัยของภาษาต่างประเทศอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานวิจัยด้านการสอนคันจิ เนื่องจากยังมีงานวิจัยที่เน้นการพัฒนาการเรียนการสอนคันจิเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นในประเทศไทยไม่มากนัก และส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยด้านอื่นที่ไม่ใช่การสอน การพัฒนาการสอนจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถละเลยได้ ดังที่สมชาย ไชยะเชตรนัง (2551) พบว่า ผู้เรียนชาวไทยส่วนใหญ่เชื่อว่าองค์ประกอบในการเรียนคันจิที่สำคัญที่สุด คือ ครูผู้สอนที่มีเทคนิคการสอนที่ดีและสอนแบบละเอียด

ปัจจุบันจึงได้มีการนำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนอักษรคันจิแบบใหม่ขึ้นมา เช่น กิจกรรมการแบ่งอักษรที่คล้ายกันออกเป็นกลุ่ม(Grouping Method) การชี้ให้เห็นส่วนที่แตกต่างของอักษรคันจิที่มีรูปร่างคล้ายกัน (Distinction Method) และกิจกรรมที่นิยมมากในปัจจุบันคือ การเชื่อมโยงรูปภาพกับตัวอักษรเพื่อช่วยจำ (Association/ Image Method) เนื่องจากอักษรคันจิมีต้นกำเนิดมาจากรูปภาพ การเชื่อมโยงอักษรกับรูปภาพจึงสามารถทำให้ผู้เรียนสามารถจินตนาการและจดจำได้ดี (Kawaguchi, 2010; Manalo et al., 2004; Sakai, 1994) Sagara (2006 อ้างถึงใน Kobayashi, 2010) กล่าวว่าในการจดจำคำศัพท์ให้ได้ยาวนานนั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างรูปร่างและความหมายอย่างลึกซึ้งเสียก่อน และเป็นที่มาของงานวิจัยของ Kobayashi (2010) ที่เสนอการสอนโดยให้ผู้เรียนสร้างคำสำคัญเพื่อช่วยจำขึ้นมาเอง และพบว่าได้ประสิทธิผลที่ดี อีกทั้งงานวิจัยของ Reid (1987 อ้างถึงใน Oxford, 2003) ยังสนับสนุนอีกว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศอาเซียนมีลักษณะของการเรียนรู้ได้ดีจากภาพ

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำวิธีเชื่อมโยงอักษรกับรูปภาพมาใช้ในการเรียนการสอนอักษรคันจิในรายวิชาภาษาญี่ปุ่น 2 ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่ากิจกรรมนี้จะสามารถแก้ปัญหาการจดจำอักษรคันจิได้ เนื่องจากผู้เรียนใช้จินตนาการของตนเองในการผูกตัวอักษรแต่ละตัวให้เข้ากับภาพ ทำให้เกิดกระบวนการคิด ซึ่งจะส่งผลไปสู่ความจำระยะยาว การเรียนเป็นแบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-centered) จึงทำให้ผู้เรียนไม่รู้สึกเบื่อหน่าย และเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-learning) ในระยะยาวอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ได้จากการใช้กิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิในการจำอักษรคันจิ
2. เพื่อศึกษาความคงทนในการจำอักษรคันจิหลังจากการใช้กิจกรรมเชื่อมโยงอักษรคันจิ
3. เพื่อศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นแบบกลุ่มตัวอย่างเดียวมีการทดสอบก่อนและหลัง (One-Group Pretest-Posttest Design) โดยมีรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจงคือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2, 3 ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง จำนวน 25 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาญี่ปุ่น 2 (Japanese 2) เป็นวิชาเลือกเสรีในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ประเภท ดังนี้

1) กิจกรรมสอน เลือกตัวอักษรคันจิโดยเลือกเฉพาะตัวอักษรที่มีรูปร่างที่ไม่แตกต่างจากอักษรภาพเดิมมากนักเพื่อนำมาใช้กับกิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิ โดยให้ผู้เรียนดูตัวอักษรทีละตัว ให้จำวิธีการอ่าน พร้อมทั้งบอกความหมายของตัวอักษรแต่ละตัว โดยในแต่ละคาบเรียนจะให้เรียนอักษรคันจิประมาณ 12-10 ตัวอักษร ในครั้งแรกจะให้ผู้เรียนดูตัวอย่างอักษรภาพ 2-3 อักษรและอธิบายภาพเพื่อให้สามารถจินตนาการถึงที่มาของอักษรแต่ละตัวได้ จากนั้นให้ผู้เรียนลองจินตนาการและวาดภาพเพื่อเชื่อมโยงกับตัวอักษรลงบนใบงานที่เตรียมให้ด้วยตนเอง ตัวอักษรคันจิที่นำมาสอนยกตัวอย่างเช่น 山 (ยามะ) หมายถึง ภูเขา มีการพัฒนามาจากภาพเขียน และกลายเป็นอักษรคันจิ ดังภาพข้างล่าง

2) แบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งปรับเปลี่ยนมาจากแนวความคิดของ Oxford (1990) จำนวน 15 ข้อ โดยก่อนนำไปใช้จริงผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบ และผู้วิจัยได้ทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างมาแล้ว

3) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบนี้โดยมีเนื้อหาสอดคล้องกับแผนการสอนของรายวิชาภาษาญี่ปุ่น 2 (Japanese 2) จำนวน 50 ข้อ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนที่ ซึ่งมีทั้งหมด 4 ส่วน ได้แก่ แบบมีตัวเลือกให้ 3 ส่วนคือ แบบทดสอบวิธีการอ่าน 15 ข้อ แบบทดสอบวิธีการเขียน 15 ข้อ แบบทดสอบความเข้าใจความหมาย 10 ข้อและส่วนสุดท้ายคือแบบทดสอบการเขียนอักษร โดยที่ผู้เรียนต้องเขียนอักษรคันจิจากคำอ่านที่ให้ไว้ด้วยตนเอง 10 ข้อ รวมเป็นทั้งหมด 50 ข้อ สาเหตุที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วนเพราะต้องการทดสอบทักษะที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีเพื่อที่จะนำอักษรคันจิไปใช้ได้ ซึ่งก่อนนำข้อสอบไปทำการทดสอบได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของจำนวนข้อแล้ว โดยมีการให้คะแนนคือ ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน และถ้าตอบผิดให้ 0 คะแนน

2) แบบสอบถามความคิดเห็น วิเคราะห์คะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามขั้นตอนดังนี้ 2.1) ให้คะแนนสำหรับ

การประมาณค่าตามแบบ Likert Scale แก่คำตอบ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด เป็น 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ 2.2) คำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคำตอบแต่ละด้าน และแต่ละข้อ แล้วแปรผลตามเกณฑ์ของเบสท์และคาร์ห์น (Best & Kahn, 1993) ซึ่งมีค่าคะแนนดังนี้ คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

การประมวลผลการวิจัยทั้งหมด

ประมวลผลด้วยสถิติ T-score จากนั้นจึงสรุปผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในรายวิชา Japanese 2 ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ทั้งหมด 25 คน โดยร้อยละ 8 เป็นเพศหญิง นักศึกษาร้อยละ 76 มีความรู้มาก่อน 1 ปี หรือน้อยกว่านั้น ดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลทั่วไปของกลุ่มนักศึกษาตัวอย่าง

เพศและพื้นฐานความรู้ภาษาญี่ปุ่น	ความถี่	ร้อยละ
เพศ:		
หญิง	20	80
ชาย	5	20
พื้นฐานความรู้		
น้อยกว่า 1 ปี	9	36
1 ปี	10	40
2 ปี	1	4
3 ปี	4	14
4 ปี	0	0
5 ปี	1	4

จากตารางที่ 4.1 พบว่า นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ประมาณ 1 ปี หรือน้อยกว่า 1 ปี จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 76 เนื่องจากนักศึกษากลุ่มนี้มีการเรียนรายวิชาภาษาญี่ปุ่น 1 (Japanese 1) นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาญี่ปุ่น 2 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 มาจากการศึกษาด้วยตัวเอง นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาญี่ปุ่น 3 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 14 โดยมีความรู้มาจากการเรียนในช่วงมัธยมศึกษา และนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ภาษาญี่ปุ่น 5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 โดยมีความรู้มาจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษา ซึ่งกลุ่มนักศึกษาตัวอย่างได้ให้ผลลัพธ์จากการทำกิจกรรมแตกต่างกันออกไป

ผลการวิจัย

1.1 ผลการทดสอบการใช้กิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิ

ผลการทดสอบการใช้กิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิ จากการใช้แบบทดสอบวัดวิธีการอ่าน, การเขียนอักษร, ความเข้าใจความหมาย และการเขียนอักษรจากคำอ่าน โดยทั้งสี่ส่วนมีคะแนนเต็ม 15, 15, 10, และ 10 คะแนนตามลำดับ ซึ่งมีการทดสอบทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 4.2 แสดงผลรวมคะแนน, ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการทดสอบ
กิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิ

คนที่	คะแนนสอบ ก่อนเรียน	คะแนนสอบ หลังเรียน	ผลต่าง	ร้อยละของ ผลต่าง
1	28	49	21	42
2	43	49	6	12
3	33	42	9	18
4	45	49	4	8
5	43	48	5	10
6	33	46	13	26
7	24	46	22	44
8	29	50	21	42
9	20	43	23	46
10	27	47	20	40
11	39	50	11	22
12	22	46	24	48
13	21	46	25	50
14	32	48	16	32
15	36	50	14	28
16	20	47	27	54
17	28	46	18	36
18	30	48	18	36
19	38	48	10	20
20	37	47	10	20
21	21	47	26	52
22	44	50	6	12
23	43	47	4	8
24*	10	46	36	72
25	33	46	13	26
ค่าเฉลี่ย (Mean)	31.16	47.25	16.12	32.08
ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	9.22	1.93	8.40	16.96

จากตารางที่ 4.2 พบว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 31.16 คะแนน น้อยกว่าคะแนนทดสอบหลังเรียนซึ่งมีค่าเฉลี่ย 47.25 คะแนน จากคะแนนเต็ม 50 คะแนน โดยผู้เรียนทุกคนมีผลต่างของคะแนนไปในทางบวกซึ่งหมายความว่าได้คะแนนมากขึ้น โดยผู้เรียนที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ ผู้เรียนคนที่ 24 ซึ่งมีคะแนนสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากสอบก่อนเรียน 36 คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของผู้เรียน แสดงว่าการสอนด้วยกิจกรรมนี้ได้ผลดี

จากการคำนวณคะแนนมาตรฐาน T-score ซึ่งค่าเฉลี่ย ของการทดสอบก่อนเรียน อยู่ที่ 42.32 และการทดสอบหลังเรียนอยู่ที่ 57.45 ผลต่าง 15.14 ซึ่งคำนวณแล้วผู้เรียน มีพัฒนาการโดยเฉลี่ยร้อยละ 35.77

ตารางที่ 4.2.1 แสดงผลคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการทดสอบกิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิ จำแนกผลการทดสอบการอ่านแบบมีตัวเลือกและการเขียนอักษรจากคำอ่าน

ลำดับที่	การอ่านแบบมีตัวเลือก (15 คะแนน)		ผลต่าง	การเขียนอักษรจากคำอ่าน (10 คะแนน)		ผลต่าง
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		ก่อนเรียน	หลังเรียน	
1	10	15	5	1	10	9
2	14	15	1	5	9	4
3	10	13	3	2	6	4
4	13	15	2	9	9	0
5	14	14	0	6	9	3
6	13	15	2	3	8	5
7	8	15	7	2	6	4
8*	12	15	3	0	10	10
9	7	12	5	0	8	8
10	8	15	7	0	8	8
11	11	15	4	5	10	5
12	8	14	6	1	8	7
13	7	15	8	0	7	7
14	12	14	2	1	9	8
15	11	15	4	5	10	5
16	6	14	8	1	8	7
17	8	13	5	0	8	8
18	6	14	8	1	9	8
19	13	14	1	4	9	5
20	11	14	3	3	9	6
21	7	15	8	1	9	8
22	14	15	1	6	10	4
23	12	15	3	6	8	2
24	4	14	10	0	8	8
25	13	14	1	2	10	8
ค่าเฉลี่ย	10.08	14.36	4.28	2.52	8.6	5.96
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	2.96	0.81	2.82	2.49	1.12	2.52

จากตารางที่ 4.2.1 ผลการทดสอบของทั้งการอ่านแบบมีตัวเลือก และการเขียนอักษรจากคำอ่าน พบว่ามีผู้เรียนได้คะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวิธีการสอนนี้ช่วยพัฒนาทักษะด้านการจำวิธีการอ่านอักษรคันจิ

โดยคะแนนในตาราง 4.2.1 นี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิ นั้นสามารถใช้ได้ดีกับกิจกรรมเขียนอักษรจากคำอ่าน ซึ่งการที่ค่าเฉลี่ยจากแบบก่อนเรียนและหลังเรียนมีมากขึ้นถึงร้อยละ 59.6 โดยมีผู้เรียนลำดับที่ 8 มีพัฒนาการร้อยละ 100 แสดงว่าการสอนด้วยกิจกรรมนี้ได้ผลดีมาก

จากการคำนวณคะแนนมาตรฐาน T-score ซึ่งค่าเฉลี่ยของการทดสอบอ่านแบบมีตัวเลือก โดยแบบทดสอบก่อนเรียนอยู่ที่ 42.97 การทดสอบหลังเรียนอยู่ที่ 56.89 ผลต่าง 13.92 ซึ่งคำนวณแล้วผู้เรียนมีพัฒนาการโดยเฉลี่ยร้อยละ 32.39 และการทดสอบการเขียนอักษรจากคำอ่าน โดยแบบทดสอบก่อนเรียนอยู่ที่ 41.64 การทดสอบหลังเรียนอยู่ที่ 57.91 ผลต่าง 16.27 ซึ่งคำนวณแล้วผู้เรียนมีพัฒนาการโดยเฉลี่ยร้อยละ 39.06

ตารางที่ 4.2.2 แสดงผลคะแนนสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐานของผลการทดสอบการใช้กิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษร
คันจิ จำแนกผลของแบบทดสอบการเขียนและความเข้าใจ

ลำดับที่	เขียน (15 คะแนน)		ผลต่าง	ความเข้าใจ (15 คะแนน)		ผลต่าง
	ก่อนเรียน	หลังเรียน		ก่อนเรียน	หลังเรียน	
1	9	15	6	8	9	1
2	14	15	1	10	10	0
3	11	14	3	10	10	0
4	14	15	1	10	10	0
5	14	15	1	9	10	1
6	11	13	2	6	10	4
7	8	15	7	6	10	4
8	8	14	6	9	10	1
9	9	15	6	4	9	5
10	14	15	1	5	9	4
11	13	14	1	10	10	0
12	8	14	6	5	10	5
13	10	15	5	4	10	6
14	13	15	2	6	10	4
15	11	15	4	10	10	0
16	7	15	8	6	10	4
17	10	15	5	10	10	0
18	13	15	2	10	10	0
19	11	15	4	10	10	0
20	13	14	1	10	10	0
21	9	14	5	4	9	5
22	14	15	1	10	10	0
23	14	15	1	10	9	1-
24	5	14	9	1	10	9
25	11	12	1	7	10	3
ค่าเฉลี่ย	10.96	14.52	3.56	7.60	9.80	2.20
ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	2.61	0.77	2.57	2.69	0.41	2.61

จากตารางที่ 4.2.2 ในการทดสอบการเขียน ผู้เรียนได้คะแนนหลังเรียนเพิ่มขึ้นทุกคน และจากการทดสอบความเข้าใจอักษรคันจิ มีผู้เรียนที่ได้คะแนนเพิ่มขึ้นร้อยละ 56 และลดลงเพียง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4 เท่านั้น แสดงว่า การสอนด้วยกิจกรรมนี้ช่วยพัฒนาทักษะการเขียนและความเข้าใจอักษรคันจิ

จากการคำนวณคะแนนมาตรฐาน T-score ซึ่งค่าเฉลี่ย ของการทดสอบการเขียน โดยแบบทดสอบก่อนเรียนอยู่ที่ 43.20 การทดสอบหลังเรียนอยู่ที่ 56.65 ผลต่าง 13.45 ซึ่งคำนวณแล้วผู้เรียนมีพัฒนาการโดยเฉลี่ยร้อยละ 31.13 และการทดสอบความเข้าใจ โดยคะแนนทดสอบก่อนเรียนอยู่ที่ 45.01 การทดสอบหลังเรียนอยู่ที่ 54.99 ผลต่าง 9.97 ซึ่งคำนวณแล้วผู้เรียนมีพัฒนาการโดยเฉลี่ยร้อยละ 22.15

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ พบว่า ความสามารถในการเขียน วิธีการเขียนอักษรคันจิจากคำอ่านมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 2.52 จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน หรือร้อยละ 25.2 ซึ่งหมายความว่านักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างมีความสามารถในการจินตนาการรูปร่างและความหมายของอักษรคันจิได้ แม้ว่าจะไม่ทราบวิธีการอ่าน เนื่องจากวิธีการเรียนการสอนแบบเชื่อมโยงอักษรคันจิ (Visual Imagery Association) เป็นวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนจินตนาการภาพวาดที่มีลักษณะคล้ายคลึงหรือเชื่อมโยงกับความหมายของอักษรนั้น ๆ

1.2 ผลการทดสอบวัดความคงทนของความจำอักษรคันจิ

หลังจากที่มีการทดสอบหลังเรียนแล้ว จะมีการทดสอบผู้เรียนอีกครั้งเพื่อวัดความคงทนของความจำอักษรคันจิ ทดสอบหลังจากเรียน 1 อาทิตย์ ผลลัพธ์เป็นดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 แสดงผลรวม ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการทดสอบวัดความ
คงทนของความจำอักษรคันจิ

คนที่	คะแนนสอบ หลังเรียน (50 คะแนน)	คะแนนสอบหลัง เรียน 1 สัปดาห์ (50 คะแนน)	ผลต่าง	ร้อยละของผลต่าง
1	49	49	0	0
2	49	50	1	2
3	42	50	8	16
4	49	50	1	2
5	48	50	2	4
6	46	49	3	6
7	46	46	0	0
8	50	47	3-	6-
9	43	37	6-	12-
10	47	49	2	4
11	50	49	1-	2-
12	46	49	3	6
13	46	48	2	4
14	48	50	2	4
15	50	50	0	0
16	47	48	1	2
17	46	46	0	0
18	48	48	0	0
19	48	49	1	2
20	47	50	3	6
21	47	46	1-	2-
22	50	49	1-	2-
23	47	47	0	0
24	46	48	2	4
25	46	46	0	0
ค่าเฉลี่ย	47.24	47.92	0.64	1.36
ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	2.02	2.69	2.43	5.08

จากตารางที่ 4.3 จำนวนผู้เรียนที่ได้คะแนนเพิ่ม คิดเป็นร้อยละ 52 และลดลง ร้อยละ 20 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความจำและความเข้าใจการเชื่อมโยง ภาพกับอักษรคันจิมากขึ้น ถึงแม้ว่าจะขาดเรียนไป 1 สัปดาห์ ค่าเฉลี่ยของผลต่างของการทดสอบเท่ากับ 0.64 ซึ่งเป็นไปในทิศทางบวก ซึ่งหมายความว่า ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ที่ได้จากกิจกรรมเป็นไปในทิศทางบวก

จากการคำนวณคะแนนมาตรฐาน T-score ซึ่งค่าเฉลี่ยของการทดสอบวัดความ คงทนของความจำอักษรคันจิ โดยแบบทดสอบหลังเรียนอยู่ที่ 48.40 การทดสอบหลังเรียน 1 สัปดาห์ อยู่ที่ 51.42 ผลต่าง 3.01 ซึ่งคำนวณเป็นร้อยละ 6.22 แสดงให้เห็นว่าการทดสอบ ทำให้ผู้เรียนมีความคงทนของการจำอักษรคันจิได้ ทั้งยังทำให้ความเข้าใจในอักษรคันจิ เพิ่มขึ้นด้วย

ผลการวัดเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิ

แบบสอบถามวัดเจตคติทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนรู้ ด้านความคิด และ ด้านความรู้สึกที่มีต่อกิจกรรม โดยแบ่งคะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด, 4 คือ เห็นด้วยมาก, 3 คือ พอใช้, 2 คือ ไม่เห็นด้วย และ 1 คือ ไม่เห็นด้วยมากที่สุด โดยกำหนดตามเกณฑ์ความเห็นด้วยจากค่าเฉลี่ย คือ ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4 เห็นด้วยอย่างมาก 3.25- 3.99 เห็นด้วย, 2.50-3.24 พอใช้, 1.51-2.49 ไม่เห็นด้วย และต่ำกว่า 1.50 ไม่เห็นด้วย อย่างมาก ซึ่งได้ผลสรุปตามตารางที่ 4.4, 4.5 และ 4.6

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามวัดเจตคติด้านความคิดเห็น

การเรียนรู้		
ข้อ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย
1*	การเรียนรู้ด้วยภาพทำให้สามารถจดจำคำศัพท์ได้ดีกว่าการเรียนรู้แบบ ไม่มีภาพประกอบ	4.36
2	การเรียนรู้อักษรคันจิด้วยภาพเป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษาญี่ปุ่นใน ระดับที่สูงขึ้น	4.12
3*	การเรียนรู้อักษรคันจิด้วยภาพทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์	4.36
4	การเรียนรู้อักษรคันจิด้วยภาพช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมญี่ปุ่นได้ดีขึ้น	3.44
5	การเรียนรู้อักษรคันจิด้วยภาพทำให้ฉันมั่นใจในการอ่านอักษรคันจิ	3.72

จากตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดกับการเรียนด้วยภาพทำให้สามารถจดจำคำศัพท์ได้ดีกว่าการเรียนแบบไม่มีภาพประกอบ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.36 ซึ่งหมายถึงเห็นด้วยอย่างมาก ในข้อ 3 การเรียนอักษรคันจิด้วยภาพทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 4.36 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วยภาพ

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามวัดเจตคติด้านความรู้สึก

ด้านความรู้สึก		
ข้อ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย
6*	ฉันอยากรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นหลังจากการเรียนอักษรคันจิด้วยภาพ	4.00
7	ฉันรู้สึกสนุกทุกครั้งที่เรียนอักษรคันจิด้วยภาพ	3.76
8*	การเรียนอักษรคันจิด้วยภาพเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย	1.88
9	ฉันอยากให้มีความเร็วในการเรียนอักษรคันจิด้วยภาพมากขึ้น	3.88
10	การเรียนอักษรคันจิด้วยภาพทำให้ฉันรู้สึกมั่นใจในการอ่านหนังสือภาษาญี่ปุ่น	3.72

จากตารางที่ 4.5 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดกับข้อที่ 6 ฉันอยากรู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นหลังจากการเรียนอักษรคันจิด้วยภาพ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 ซึ่งหมายถึงเห็นด้วยอย่างมาก แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ ๆ ผ่านกิจกรรมการวาดภาพ และในข้อที่ 8 การเรียนอักษรคันจิด้วยภาพเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 1.88 เท่ากับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยกับการเรียนอักษรคันจิด้วยภาพว่าเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย ซึ่งเป็นความคิดเห็นในทางบวก

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ยของแบบสอบถามวัดเจตคติด้านพฤติกรรม

ด้านพฤติกรรม		
ข้อ	คำถาม	ค่าเฉลี่ย
11	การเรียนรู้อักษรคันจิด้วยภาพเป็นวิธีการที่มีขั้นตอนทำให้ฉันเข้าใจได้ดี	3.88
12	การเรียนรู้อักษรคันจิด้วยภาพช่วยให้มองเห็นแต่ละส่วนประกอบของอักษรชัดเจนขึ้น	4.04
13	การเรียนรู้อักษรคันจิด้วยภาพช่วยให้ฉันเดาความหมายของอักษรคันจิในประโยคได้ดีขึ้น	3.64
14*	ฉันนำการเรียนรู้อักษรคันจิด้วยภาพไปใช้เรียนคำศัพท์ด้วยตนเองต่อไปได้	4.16
15	การเรียนรู้อักษรคันจิด้วยภาพช่วยให้ฉันรู้จักคำศัพท์มากขึ้น	4.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยมากที่สุดกับ *ฉันนำการเรียนรู้อักษรคันจิด้วยภาพไปใช้เรียนคำศัพท์ด้วยตนเองต่อไปได้* โดยมีค่าเฉลี่ย 4.16 ซึ่งหมายถึงเห็นด้วยอย่างมาก แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีแนวโน้มที่จะใช้กิจกรรมการวาดภาพเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองต่อไป

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาทักษะการเรียนรู้อักษรคันจิของนักศึกษาชาวไทยโดยใช้กิจกรรมเชื่อมโยงภาพ” มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่ได้จากกิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิ เพื่อศึกษาความคงทนในการจำอักษรคันจิหลังการใช้กิจกรรม และเพื่อศึกษาเกี่ยวกับเจตคติของผู้เรียนที่มีต่อกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงชั้นปีที่ 4-2 ที่เรียนวิชาภาษาญี่ปุ่น 2 (Japanese 2) เป็นวิชาเลือกเสรีในปีการศึกษา 2557 นักศึกษาร้อยละ 80 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 76 มีความรู้ภาษาญี่ปุ่น 1 ปีหรือน้อยกว่า

ผลการวิจัยพบว่า การใช้กิจกรรมเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการจำอักษรคันจิได้ ดังจะเห็นได้จากคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนสูงกว่าคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน

จากการวัดผลจากแบบทดสอบทั้ง 4 ประเภท คือ การอ่านแบบมีตัวเลือก การเขียน อักษรคันจิจากคำอ่าน การเขียนและความเข้าใจ พบว่าผู้เรียนได้คะแนนเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนจากการทดสอบก่อนเรียน สามารถสรุปได้ว่าการทำกิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิช่วยเพิ่มทักษะการอ่าน การเขียน และความเข้าใจ

นอกจากผลสัมฤทธิ์ที่เป็นบวกของคะแนนสอบหลังเรียนแล้ว ผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากการทดสอบความคงทนของความจำอักษรคันจิหลังเรียน ก็ยังเป็นไปในทิศทางบวกด้วยเช่นกัน จึงสรุปได้ว่ากิจกรรมช่วยเพิ่มความคงทนในการจำอักษรคันจิให้แก่ผู้เรียนได้

ความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนอักษรคันจิโดยใช้กิจกรรมการเชื่อมโยงภาพ ผู้เรียนมีความพึงพอใจในกิจกรรมช่วยให้จำอักษรคันจิ ผู้เรียนตระหนักรู้ว่า การจัดกิจกรรมแบบนี้ช่วยให้จำคำศัพท์ได้ดีขึ้น นอกจากนี้ผู้เรียนยังมีแนวโน้มที่จะนำวิธีการนี้ไปใช้ด้วยตนเองเพื่อช่วยในการจำอักษรคันจิต่อไปในการเรียนภาษาญี่ปุ่นในระดับที่สูงขึ้น (ดูตารางที่ 4.4 และ 4.6)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการทำกิจกรรมเชื่อมโยงอักษรคันจิด้วยภาพกับผู้เรียนชาวไทย ผลการทดสอบเปรียบเทียบกับ การทดสอบครั้งแรก คะแนนที่เพิ่มขึ้นมีถึงร้อยละ 100 ถึงแม้ในการทดสอบความคงทนของการจำอักษรคันจิจะมีผู้ที่ได้คะแนนลดลง แต่ก็เป็นส่วนน้อยคือร้อยละ 20 เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าการทำกิจกรรมได้ผล สอดคล้องกับทฤษฎีที่ว่าคนเราจะจำภาพได้ดีกว่าตัวอักษร (visual mnemonics) ดังที่เคยมีงานวิจัยมาแล้วหลายชิ้น ได้แก่ Kobayashi (2010) ที่นำวิธีการเชื่อมโยงคำศัพท์เข้ากับประสบการณ์เดิมของผู้เรียนเพื่อช่วยการจำความหมายและพบว่าผู้เรียนสามารถจำอักษรคันจิได้ดีกว่ากลุ่มที่เรียนโดยวิธีการให้ดูภาพที่ผู้สอนเตรียมมาให้ เช่นเดียวกับ Manalo, Mizutani, & Trafford (2004) ที่ใช้วิธีการที่ให้ผู้เรียนจำอักษรฮิรางานะเป็นภาพ เช่น ให้จำอักษร ㄥ เป็นปลาไหลสองตัว ซึ่งทำให้ผู้เรียนสามารถจำได้และผู้เรียนส่วนใหญ่ชอบรูปแบบของกิจกรรม

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนมากชอบกิจกรรมนี้ เพราะทำให้จดจำความหมายของอักษรคันจิ ส่วนประกอบต่าง ๆ

รวมทั้งลักษณะโดยรวมของอักษรได้ดีขึ้น รองลงมาคือ การเรียนอักษรคันจิด้วยการเชื่อมโยงภาพช่วยสร้างเสริมจินตนาการ ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และนักศึกษาบางส่วนกล่าวว่ากิจกรรมนี้ทำให้การเรียนสนุกสนานและไม่น่าเบื่อ

สำหรับความคิดเห็นด้านลบซึ่งมีต่อกิจกรรมนั้น พบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลว่า ตัวอักษรคันจิบางตัวมีลักษณะไม่เหมือนรูปภาพจึงทำให้การจินตนาการยาก รองลงมาคือ โครงสร้างตัวอักษรคันจิบางตัวมีความซับซ้อนทำให้กิจกรรมสามารถใช้ได้กับอักษรคันจิบางตัวเท่านั้น และนักศึกษาส่วนน้อยไม่มีความถนัดในการวาดภาพ ทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมเป็นไปอย่างไม่ค่อยมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

โดยสรุป การทำกิจกรรมนี้ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ในระดับคำดีกว่าระดับการทำความเข้าใจเนื้อหา (ดูตาราง 4.3) เนื่องจากคะแนนทดสอบการเขียนเพิ่มขึ้นในอัตราที่ดีกว่าคะแนนวัดความเข้าใจในการอ่านเรื่องของผู้เรียน ดังนั้นการทำกิจกรรมนี้จึงเหมาะกับผู้เรียนระดับเริ่มต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kobayashi (2010), Manalo, Mizutani, & Trafford (2004) นอกจากนั้น ยังพบว่าผู้เรียนตระหนักรู้ถึงประโยชน์ของกิจกรรมในระดับคำศัพท์ จากการวัดเจตคติของผู้เรียนที่ได้ทำกิจกรรมนี้ (ดูผลจากตาราง 4.4 และ 4.6) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tavakoli & Gerami (2013) กิจกรรมนี้ยังเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเพลิดเพลิน จากผลการวัดเจตคติที่ว่า การทำกิจกรรมทำให้สนุก และทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากกว่า

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการจัดการเรียนการสอนโดยวิธีนี้ ผู้วิจัยพบปัญหาจากการใช้วิธีการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจิดังนี้ นักศึกษาบางส่วนไม่ชอบการจินตนาการภาพด้วยตนเอง มักให้ผู้สอนอธิบาย ยกตัวอย่าง หรือวาดภาพให้ดูมากกว่า ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนยังคงมีลักษณะที่ชอบซึมซับข้อมูลจากผู้สอน แต่ไม่ชอบปฏิบัติหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรม (passive learner) การออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอนจึงควรเน้นให้ผู้เรียนมีกระบวนการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ด้วยตนเองให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนมากขึ้น (active learner)

อีกปัญหาหนึ่งที่พบคือ เวลาเรียนที่ค่อนข้างจำกัด ขณะที่ผู้เรียนบางคนมีกระบวนการคิดที่ช้ากว่าผู้เรียนคนอื่น ๆ ทำให้ไม่สามารถทำกิจกรรมเชื่อมโยงภาพได้ภายในเวลาที่กำหนด ทำให้เกิดความท้อแท้ หหมดกำลังใจ หรือบางครั้งวาดภาพออกมาโดยไม่ตั้งใจ หรือทำเพียงแค่นี้ให้มีส่งเท่านั้น การจัดการเรียนการสอนครั้งต่อไปจึงควรต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบให้ผู้เรียนได้มีเวลาจินตนาการมากขึ้น หรืออาจปรับรูปแบบการเรียนจากการทำกิจกรรมเดียวให้เป็นกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนและช่วยเหลือกันได้ (peer-assist learning)

กิจกรรมการเชื่อมโยงภาพกับอักษรคันจินั้นเหมาะกับผู้เรียนในระดับต้น เนื่องจากช่วยพัฒนาความจำในระดับคำศัพท์ แต่ไม่ได้ช่วยด้านความเข้าใจ ดังนั้นจึงควรมีการคิดค้นเพื่อหากิจกรรมที่ช่วยพัฒนาผู้เรียนในระดับที่สูงขึ้นด้วย เช่น การอ่านซ้ำ การแสดงละคร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กันต์ อาลัยญาติ. (2555). การศึกษากลวิธีการเรียนรู้คำเลียนเสียงธรรมชาติภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ.
- ชนัญญธร รุ่งธัญญิธรณ์. (2554) การศึกษากลวิธีการเรียนคันจิของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. วารสารญี่ปุ่นศึกษา, 28(2) สืบค้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2559, จาก <http://www.tcithaijo.org/index.php/japanese/article/view/51777>
- ดวงกมล ศิลเภสัชกุล. (2553). การศึกษาการใช้คำนามบุรุษที่ 2 ในฐานะคำสรรพนามในภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(ญี่ปุ่นศึกษา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- น้ำฝน ผลพานิช. (2552). การศึกษาการใช้ลักษณนามภาษาญี่ปุ่นของผู้เรียนชาวไทย : กรณีศึกษานิสิตสาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาต่างประเทศ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ประยุกต์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ประกายพริก จักรพันธุ์. (2553). การออกแบบภาพเคลื่อนไหวเพื่อการจำอักษรคันจิ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่.
- ปรีชยา กิตติพันธุ์. (2545) สำนวนทักทายภาษาญี่ปุ่นที่เป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนชาวไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ญี่ปุ่นศึกษา) สาขาวิชาญี่ปุ่นศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สารนิช พลปัญญา. (2556). การใช้เทคนิคจินตภาพในการสอนตัวอักษรคันจิภาษาญี่ปุ่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สมชาย ไชยเขตธนะ. (2551). ความเชื่อและกลยุทธ์ในการเรียนคันจิของผู้เรียนชาวไทย. สารนิพนธ์อักษรศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.
- สมพร โกมารทัต. (2555). รูปแบบการจัดการโปรแกรมภาษาญี่ปุ่นระดับอุดมศึกษาเพื่อธุรกิจนำเที่ยว. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพฯ.

- สร้อยสุตา ฦ ระนอง. (2546). **การศึกษาประโยคผิดในเรียงความภาษาญี่ปุ่นขั้นต้นและชั้นกลางของนักศึกษาชาวไทย: ปัญหาการใช้คำช่วย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. ทบวงมหาวิทยาลัย. กระทรวงศึกษาธิการ. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- Best, J., & Kahn, J. V. (1993). **Research in Education** (7th ed.). Boston: Allyn and Bacon.
- Japan Foundation. (2010). **Survey results of number of Japanese language institutes in foreign countries in 2009**. Tawan. Retrieved Oct 12, 2014, from <http://www.jfbkk.or.th/images/tawan/tawan20101152.pdf>
- Kawaguchi, Y. (2010). Innovative ways of teaching kanji- Memory, Meaning and Method. Retrieved August 8, 2014, from <http://www.princeton.edu/pjpf/past/17th-pjpf/YKawaguchiProceeding2010.pdf>
- Kobayashi, Rika. (2010). The effectiveness of the keyword method in kanji acquisition for second language learners. 2010 SEATJ Conference Proceedings: Southeastern Association of Teachers of Japanese (pp.99-111). Duke University, NC.
- Manalo, E., Mizutani, S., & Trafford, J. (2004). Using Mnemonics to facilitate learning of Japanese script characters. JALT Journal, 26, 1, 55-77.
- Oxford, R. L. (1990). **Language learning strategies: what every teacher should know**. Boston: Heinle & Heinle Publishers.
- Oxford, R. (2003). Language learning styles and strategies: An overview. Proceedings of GALA (Generative Approaches to Language Acquisition) Conference, 1-25. Retrieved Oct 10, 2014 from <http://web.ntpu.edu.tw/~language/workshop/read2.pdf>
- Safdar, M. (2013) Meaningful Learning and Rote Learning in Physics: A comparative Study in city Jhelum (Pakistan). Middle Eastern & African Journal of Educational Research, Issue 6, 60-77.

- Sae-Lim, Pannee. (2015). **Taigo o bogo to suru Nihongo gakushusha ni miru kou no kekka o arawasu hyougen no kenkyu : Jikken kanou bamen ni okeru jidoushi tadoushi to sono kanoukei.** Osaka University Knowledge Archieve : OUKA. Osaka University. Osaka.
- Sakai, J. (1994). A Technique to Kanji Education in Terms of a Cognitive Approach: An attempt to create a positive kanji education method according to the four-staged “memorizing technique”. Bulletin of Japanese language center for international students, (20), 42-61.
- Sawetaiyaram, T. (2010). Learning “te-kureru” and “te-morau” in discourse: A study in Thai native learners. **Japan Foundation**, 8, 31-34.
- Tavakoli, M., & Gerami, E. (2013). The effect of keyword and pictorial methods on EFL learners’ vocabulary learning and retention. *Porta Linguarum*, 19, 299-316.
- Miho, T. (2009). **Kanji learning strategies: from the viewpoint of learners with non-kanji background.** Papers in Teaching Japanese as a foreign language, Kansai Gaidai University. Osaka.